

Enligt sändlista

Kungörelsedelgivning

Beslut om bildande av Bredmosseskogens naturreservatet i Habo kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Bredmosseskogen, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen mäts in och utmärks i fält, som naturreservat.

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och vårda sandtallskog, barrskog, öppen och trädklädd myr
- bevara och vårda biologisk mångfald knuten till skogsmyrmosaiken bestående av sandtallskog och barrskog tillsammans med öppen och trädklädd myr
- inom ramen för bevarande av naturvärdena ge besökare möjlighet till naturupplevelser och ett rikt friluftsliv

Syftet ska uppnås genom att:

- efterlikna en naturlig störningsregim där gran begränsas och gammal tall samt föryngring av tall och lövträd gynnas genom i första hand återkommande naturvårdsbränning, i andra hand genom brandefterliknande åtgärder
- brandrefugiala områden, liksom den knärotsrika barrblandskogen, lämnas i huvudsak till intern dynamik
- området restaureras hydrologiskt

Skälen enligt 7 kap. 5 § MB

Skälen till att bilda naturreservatet Bredmosseskogen är områdets höga naturvärden knutna till sandtallskog med kontinuitet av tall. Området har prioriterade bevarandevärden främst i form av kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar, gammal tall på sandig mark samt bitvis en rik förekomst av orkidén knärot. Mosaiken av gammal skog, trädbevuxen myr och öppen mosse gör området

värdefullt för fågellivet. Området är lättillgängligt och har ett flertal sjöar vilket gör det till ett besöksvänligt friluftsområde. Skogen har förutsättningar för en ovanlig kärlväxtflora knuten till sandig mark och lämpar sig för framtida inplantering av mosippa.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5 § MB och med stöd av 7 kap. 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, i enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bifogad skötselplan (bilaga 2), för områdets långsiktiga vård.

Naturreservatsföreskrifter

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar. Undantag gäller siktröjning vid jaktorn.
2. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning
3. anordna upplag av något slag
4. dika eller dikesrensa
5. bedriva täkt av något slag. Undantag för mindre uttag av naturgrus i redan berört område enligt karta i bilaga 1.
6. uppföra byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anläggning. Förbudet gäller inte underhåll av befintliga jaktorn. Föreskriften gäller inte jaktorn som beviljats tillstånd enligt föreskrift A12.
7. anlägga mark- eller luftledning, mast eller antenn
8. anlägga väg, led, bro eller spång
9. så, plantera eller sätta ut arter från samtliga artgrupper
10. anlägga åtelplatser eller utfodringsplatser

11. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen. Förbudet gäller inte för kalkning av sjöar och vattendrag.

Inom naturreservatet är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

12. sätta upp jaktorn eller flytta befintligt

Befintliga skogsbilvägar med vägområde, enligt karta i bilaga 1, är undantagna från föreskrifterna A1, A2, A4 och A7. Skogsbilväg med vägområde är 4 meter från vägens mitt.

Vägar och stigar enligt karta i bilaga 1, är undantagna från föreskriften A1 i de fall det krävs för att hålla vägen fri från igenväxningsvegetation eller nedfallna träd. Vägar och stigar är max två meter breda.

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor
3. anläggande och underhåll av ändamålsenliga besöksanordningar, till exempel bord och bänk, vindskydd och eldplats
4. naturvårdsbränning. Brandrefugiala miljöer som till exempel bäckmiljöer, våtmarker och sumpskog dominerad av gran och lövträd undantas från naturvårdsbränning
5. de säkerhetsarrangemang som krävs vid naturvårdsbränning
6. röjning av uppkommande gran
7. ringbarkning och katning av tall
8. inplantering och frösådd av mosippa
9. säkerställa föryngring och grovlekstillväxt av tall och lövträd genom punktvis markstörning, tillfällig stängsling, frihuggning/luckhuggning samt begränsning av gran av igenväxningskaraktär

10. röjning och försiktig avveckling av igenväxningsvegetation på mosse i syfte att bibehålla en glest trädbevuxen mosse
11. igenläggning av diken i syfte att återställa områdets hydrologi. Igenläggning av diken får inte ske så att skogen utanför naturreservatet påverkas eller vägar inom naturreservatet.
12. begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av granbarkborre genom fällning och barkning av angripna granar, rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas.
13. bekämpning av invasiva eller främmande arter
14. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

C. ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM RÄTTEN ATT FÄRDAS OCH VISTAS INOM NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT INOM NATURRESERVATET

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fasta naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar
2. varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning
3. samla in och därefter döda ryggradslösa djur. Föreskriften gäller inte vid vetenskaplig undersökning som beviljats tillstånd enligt C5
4. plocka eller samla in mossor, lavar eller svampar, med undantag för insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält. Undantag gäller plockning av matsvamp för husbehov. Föreskriften gäller inte vid vetenskaplig undersökning som beviljats tillstånd enligt C5.

Inom naturreservatet är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

5. utföra vetenskaplig undersökning

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B och som preciseras i fastställd skötselplan.

Upplysning

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller eller kan komma att gälla för området.

Uppgifter om naturreservatet

Administrativa data

Namn	Bredmosseskogen
NVR-id	2064742
Areal	31,3 hektar (ha) varav vatten 1,8 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Habo
Socken	Gustav Adolf
Lägesbeskrivning	Ca 3 km väst om Gustav Adolf kyrka och ca 7,5 km nordöst om Mullsjö
Fastigheter	Del av Gölhult 2:13, Kivarp 1:4, Kivarp 1:5 och Kivarp 1:8 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Fastighetsägarkategori	Enskilda
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. Gränsen har mätts in enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Beskrivning av området

Bredmosseskogen är ett varierat område med lätt kuperad skogs- och myrmosaik med inslag av sandtallskog och ett flertal sjöar. Sjöarna är vattenfyllda dödisgropar som bildades vid inlandsisens avsmältning. Naturreservatet har en hög artrikedom knuten till framför allt sandtallskogen. I sandtallskogen växer

kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar som är knutna till gammal tall på sandig mark, exempelvis de rödlistade arterna motaggsvamp och tallrisk. Gammal tall förekommer frekvent. Skogen har brukats extensivt och artsammansättningen indikerar att skogen troligen aldrig har varit kalavverkad. Död ved förekommer sparsamt. Skogen är strövvänlig.

Beskrivning av ärendet

I slutet av 2019 avverkningsanmäldes en del av området. Under 2018 och 2019 inventerade Länsstyrelsen sandtallskogar i syfte att identifiera länets mest skyddsvärda sandtallskogar. Inventeringen visade att Bredmosseskogen har så höga naturvärden att Länsstyrelsen inledde arbetet med att skydda skogen i januari 2020. Berörda fastigheter har värderats och dialog har förts med fastighetsägare om val av skyddsform, vilket resulterat i fyra avtal om inträngsersättning och ett naturvårdsavtal som tecknades 2024.

Inkomna remissvar

Yttranden har inkommit från Skogsstyrelsen och Miljöförvaltningen Habo och Mullsjö kommuner som tillstyrker beslutet om naturreservat. Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) har svarat att de avstår från att yttra sig.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av miljömålen som beslutats av riksdagen. Naturreservatsbildning av Bredmosseskogen bidrar till att miljökvalitetsmålen "Levande skogar", "Ett rikt växt och djurliv", "levande sjöar och vattendrag" och "Myllrande våtmarker" kan uppfyllas.

I Länsstyrelsens och Skogsstyrelsens "Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län" utpekas sandbarrskog som en prioriterad skogstyp att bevara. Förekomsten av flera skyddsvärda arter gör att området bedöms ha höga värden på beståndsnivå. Bredmosseskogen ligger inom vördetrakten Västra Vätterstranden som är en vördetrakt för bland annat sandtallskog, vilket innebär att det skyddade området anses ha hög grad av långsiktig ekologisk funktionalitet. Skogen hör till bränningslandskapet "Västra Småland och Hökensås" (Strategi för naturvårdsbränning i sydöstra Sveriges skyddade skogsområden år 2012–2022). Området är även utpekad i

Skaraborgs läns naturvårdsprogram (9:206) eftersom komplexet med dödisgröpar anses vara av stort geovetenskapligt intresse.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden motiverar ett skydd mot avverkning av skog, borttransport av död ved och exploatering. Området är i behov av en anpassad skötsel där en naturlig störningsregim efterliknas. Detta för att kunna bevara och utveckla områdets naturvärden vars tyngdpunkt ligger på svårspredda, sällsynta och kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar. Skötseln omfattar även möjlighet att utföra åtgärder för att begränsa och/eller förhindra angrepp av granbarkborre som utgör ett hot mot bevarandevärden knutna till gran. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att bevara och vårda områdets rika förekomst av sällsynta mykorrhizasvampar som är beroende av kontinuitet av tall på sandig mark. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 (och 4 kap.) MB och med den för området gällande översiktsplanen, (samt med den för området gällande detaljplanen (7 kap. 8 § MB)).

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna bedöms inte vara av sådan omfattning att de allvarligt försvårar allmänhetens möjligheter att utnyttja området. I enlighet med vad som sägs i 3 och 4 §§ förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar bedömer Länsstyrelsen därför att det saknas skäl att ta fram en konsekvensutredning

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller

livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärrning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

Information

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörd dagstidning. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 3 januari 2025 och de gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i Jönköpings-Posten den 12 december 2024, vilket innebär att ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 2 januari 2025.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 4 med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Britt-Marie Benzler med biträdande enhetschef Sara Lamme som föredragande.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med bilagor
3. Sakägarförteckning
4. Överklagandehänvisning regeringen
5. Sändlista